

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО"
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ**

КУРСОВА РОБОТА

на тему: Особливості термінологічної лексики у сучасному англійському
науковому дискурсі

Студентки 3 курсу
групи ЛА-02

спеціальності 035 «Філологія»

Мамрак В.В.

Науковий керівник: викладач Різвалні Н.С.

Кількість балів _____

Оцінка _____

Члени комісії

_____ (підпис) (вчене

звання, наукова ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (вчене

звання, наукова ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (вчене

звання, наукова ступінь, прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ.....	6
1.1. Визначення термінології та термінологічної лексики.....	6
1.1. Основні характеристики термінологічної лексики.....	9
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	15
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКИ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ	17
2.1. Опис та аналіз специфіки наукового дискурсу.....	17
2.2. Особливості використання термінологічної лексики у наукових текстах.....	22
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	27
РОЗДІЛ 3 ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ.....	28
3.1. Приклади використання термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі.....	28
3.2. Труднощі перекладу термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі.....	35
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	39
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41
ДОДАТКИ.....	43

ВСТУП

У сучасному світі наука та техніка розвиваються з неймовірною швидкістю, і, разом з цим, розширюються й термінологічні поняття, що використовуються для їх опису. Отже, розуміння термінологічної лексики є необхідним для ефективного спілкування в науковому середовищі.

Ця курсова робота присвячена вивченню особливостей термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі. Робота включає в себе аналіз термінологічних понять, що використовуються в різних галузях науки та техніки, їх семантичну структуру та значення. Також розглянуто особливості вживання термінів в науковому дискурсі та їх взаємозв'язок з іншими аспектами наукового мовлення, такими як граматики та стиль.

Ця курсова робота допоможе розширити знання про термінологічну лексику та сприятиме розвитку навичок використання термінологічної лексики в науковому мовленні.

Метою цієї курсової роботи є дослідити особливості термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі. Конкретні **завдання** роботи включають:

Аналізувати термінологічні поняття, що використовуються в різних галузях науки та техніки, їх семантичну структуру та значення.

Розглянути особливості вживання термінів в науковому дискурсі та їх взаємозв'язок з іншими аспектами наукового мовлення, такими як граматики та стиль.

Вивчити принципи утворення нових термінів та їх роль у розвитку наукового дискурсу.

Дослідити вплив технологій та інформаційних засобів на термінологічну лексику та науковий дискурс загалом.

Дати рекомендації щодо ефективного використання термінологічної лексики в науковому мовленні.

Отже, мета цієї роботи полягає в розкритті суті та особливостей термінологічної лексики у сучасному науковому дискурсі англійською мовою та розробці рекомендацій для її ефективного використання.

Об'єктом дослідження курсової роботи є термінологічна лексика у сучасному англійському науковому дискурсі.

Предметом дослідження є особливості вживання термінологічної лексики в науковому дискурсі, зокрема аналіз термінів, їх семантичної структури та значень, взаємозв'язку з іншими аспектами наукового мовлення, утворення нових термінів та їх роль у розвитку наукового дискурсу, вплив технологій та інформаційних засобів на термінологічну лексику та науковий дискурс загалом, а також рекомендації щодо ефективного використання термінологічної лексики в науковому мовленні.

Актуальність дослідження термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі полягає у тому, що на сьогоднішній день наука і техніка швидко розвиваються, що призводить до появи нових термінів та технологій. Окрім того, зростає вимога до наукового мовлення, зокрема до точності та уніфікації термінології, що дозволяє забезпечити зрозумілість та об'єктивність наукового дискурсу.

Новизна дослідження полягає у тому, що робота спрямована на вивчення сучасних тенденцій в науковому мовленні та їх вплив на термінологічну лексику, а також розробку рекомендацій щодо ефективного використання термінологічної лексики в науковому мовленні. Відповідно, дослідження може допомогти вирішити актуальні проблеми в науковому мовленні та допомогти в уніфікації термінології, що, в свою чергу, сприятиме поліпшенню рівня наукового дискурсу в цілому.

Практичне значення дослідження термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі полягає в тому, що воно може допомогти

науковцям, студентам та іншим фахівцям ефективніше використовувати термінологічну лексику в своїх наукових роботах. Результати дослідження можуть стати основою для створення рекомендацій та підручників з використання термінологічної лексики в науковому мовленні.

Крім того, дослідження може бути корисним для тих, хто займається перекладом наукових текстів або спілкується з англомовними колегами в науковій сфері. Розуміння особливостей вживання термінологічної лексики може допомогти у покращенні якості перекладу та уникненні неправильного вживання термінів.

Отже, практичне значення дослідження полягає у поліпшенні якості наукового мовлення, забезпеченні точності та уніфікації термінології, а також у поліпшенні якості перекладу наукових текстів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

1.1. Визначення термінології та термінологічної лексики

Термінологія - це галузь лінгвістики, яка вивчає терміни (спеціальні терміни або слова, що використовуються в певній науковій галузі або професії) та їх використання в мові.

Термінологічна лексика - це сукупність термінів, що використовуються в певній науковій галузі або професії. Термінологічна лексика може бути складною та специфічною для певної галузі, і її використання допомагає уніфікувати мовлення та забезпечує точність вираження думок і понять.

Використання термінів та термінологічної лексики є важливою складовою наукового мовлення, оскільки вони дозволяють науковцям точно висловлювати свої ідеї та дослідження. Термінологічна лексика також допомагає забезпечити зрозумілість та уніфікацію мовлення в певній галузі, що є важливим для розвитку науки та техніки.

Термінологічна лексика може бути складною та специфічною для певної галузі знань. Її вживання вимагає від автора тексту знання особливостей термінів та їх відповідної використовуваної галузі знань. Також використання термінологічної лексики може вимагати від читача тексту певного рівня знань та спеціалізованого словника.

Оскільки термінологічна лексика може бути складною та специфічною для певної галузі знань, то її неправильне вживання може призвести до незрозумілості тексту та помилкових інтерпретацій змісту. Тому важливо вивчати термінологічну лексику та використовувати її з увагою та знанням справи.

У сучасному англійському науковому дискурсі термінологічна лексика стає все більш розширеною та складною, оскільки розвиток науки та техніки призводить до появи нових термінів та понять. Тому важливо вивчати та аналізувати термінологічну лексику в контексті сучасних наукових

досліджень, щоб мати можливість використовувати її правильно та ефективно в своїй науковій роботі.

Термін є емоційно нейтральним словом або словосполученням, яке використовується для точного вираження понять та назв предметів. Переклад англійських термінів на українську мову вимагає знань галузі, до якої вони належать, розуміння їхнього змісту англійською мовою та термінології рідною мовою. При перекладі термінів з англійської мови на українську важливу роль відіграє контекст, який допомагає визначити значення слова [1; 4; 9]. Якщо слово використовується як термін у системі іншої спеціальної галузі знань, то воно є однозначним та чітко відмежованим від інших значень, які можуть використовуватися в позатермінологічному контексті, або в термінологічному, але в інших галузях знань. Отже, термін - це слово, яке має специфічне значення та використовується в системі лексики для опису понять в певній галузі знань [19, с. 155].

Взаємозв'язок між галузевими поняттями та їх відповідними термінами є нерозривним, оскільки відсутність точного визначення галузевих понять ускладнює упорядкування термінології. Це вимагає достатньої наукової розробки галузі, а також їх логічного аналізу. Без належної чіткості визначення галузевих понять точна термінологія стає неможливою.

Незважаючи на те, що однією з вимог до терміна є його однозначність, термін може мати багато значень. Така ситуація може виникнути, якщо галузеві поняття не визначені чітко. В такому випадку термін не може бути використаний з точністю, оскільки навіть мовець не може дати йому одне-єдине визначення, яке включає всі істотні ознаки з регулюючим характером та правовим значенням. Згідно з академіком В.В. Виноградовим, будь-які спроби упорядкування термінів без попереднього аналізу понять є безрезультатними.

Термінологія - це наука про терміни та їх використання в конкретній галузі знань або професійній сфері. Термінологія включає в себе створення, використання та визначення термінів, а також розробку термінологічних систем, які допомагають забезпечити уніфіковане та точне розуміння термінів.

Термінологічна лексика - це сукупність термінів, що використовуються в певній галузі знань або професійній сфері. Ця лексика містить спеціальні терміни та фрази, які мають точне визначення та використовуються для передачі конкретних значень та ідей. Термінологічна лексика є важливою частиною мовного апарату різних галузей знань, таких як медицина, право, техніка, наука тощо.

Терміни, що входять до термінологічної лексики, можуть бути складними для розуміння для тих, хто не має відповідних знань та досвіду в конкретній галузі. Це може створювати проблеми у комунікації та спричиняти непорозуміння між фахівцями та непрофесійними користувачами.

Оскільки термінологічна лексика є важливою для здійснення спілкування у конкретній галузі знань, її розвиток і поповнення є постійним процесом. Нові технології, відкриття в науці, зміни в законодавстві та інші фактори можуть призвести до появи нових термінів, або до зміни в значеннях термінів, що вже існують.

У процесі роботи з термінологічною лексикою важливо забезпечити її послідовність та точність, щоб уникнути непорозумінь та помилок. Для цього можуть використовуватися спеціальні термінологічні словники, енциклопедії та інші ресурси, що допомагають зрозуміти значення термінів та їх застосування в конкретній галузі знань або професійній сфері.

1.2. Основні характеристики термінологічної лексики

Основні характеристики термінологічної лексики наступні:

1. Стабільність. Терміни мають стабільне значення та застосування в певній галузі знань або професійній сфері. Значення термінів зазвичай не змінюється від часу, тому вони є постійними та незмінними.
2. Точність. Терміни повинні бути точними та однозначними відносно свого значення та застосування. Це допомагає уникнути непорозумінь та помилок під час комунікації між фахівцями та користувачами, які не мають достатньої кваліфікації.
3. Специфічність. Терміни використовуються в певній галузі знань або професійній сфері та мають обмежене застосування в інших контекстах.
4. Неадекватність перекладу. Часто терміни не можуть бути точно перекладені на інші мови або мають різне значення в різних мовах. Це може призвести до проблем у комунікації між фахівцями з різних країн та культур.
5. Виключність. Терміни відмінні від звичайних слів, які використовуються в повсякденному житті. Вони мають спеціальне значення та використовуються тільки в певних контекстах.
6. Системність. Терміни утворюють систему, яка відображає структуру та ієрархію концептів в галузі знань або професійній сфері. Вони можуть бути пов'язані між собою синонімічними, антонімічними, гіпонімічними та гіперонімічними відношеннями.
7. Новизна та актуальність. Терміни виникають у зв'язку з розвитком науки, техніки та інших галузей знань. Тому, термінологічна лексика має постійно оновлюватись та доповнюватись новими термінами.
8. Нормативність. Використання термінів повинно відповідати встановленим нормам та правилам, щоб уникнути неправильного використання термінів та непорозумінь.

9. Економічність. Терміни мають коротке та лаконічне вираження, щоб зменшити кількість слів та зберегти час та зусилля в процесі комунікації.
10. Міжнародність. Деякі терміни мають міжнародне використання та універсальне значення в різних країнах та культурах. Такі терміни можуть бути використані для покращення міжнародної співпраці та спілкування між фахівцями з різних країн.
11. Стандартизація. Термінологічна лексика підлягає стандартизації з метою уніфікації термінологічної системи та забезпечення її якості.
12. Спеціалізованість. Терміни використовуються в спеціалізованих галузях знань та професійних сферах та не є загальноживаними словами.
13. Повнота та точність. Термін має бути точною та повною характеристикою певного поняття або об'єкта, щоб уникнути неправильного розуміння та непорозумінь.
14. Індексованість. Термін може бути індексованим, тобто присвоєним унікальний ідентифікатор, що дозволяє легко знайти та звернутись до нього в базі даних чи іншому інформаційному ресурсі.
15. Відповідність мові. Термін має відповідати правилам граматики та морфології мови, в якій він використовується.

Ці характеристики визначають особливості термінологічної лексики та роблять її важливою складовою спеціальної мови.

Термінологічна лексика є важливим складовим елементом спеціальної мови, яка використовується в різних галузях знань та професійних сферах. Вона має свої особливості та характеристики, які визначають її якість та ефективність в передачі специфічної інформації.

Однією з основних характеристик термінологічної лексики є точність та однозначність. Термін має бути точною та повною характеристикою певного

поняття або об'єкта, щоб уникнути неправильного розуміння та непорозумінь. Наприклад, термін "електричний струм" використовується для опису руху зарядів в провідниках та має однозначне визначення.

Іншою характеристикою термінологічної лексики є спеціалізованість. Терміни використовуються в спеціалізованих галузях знань та професійних сферах та не є загальноживаними словами. Вони можуть мати вузький спектр значень та використовуватися в обмеженому контексті. Такі терміни, наприклад, як "кардіологія" або "електроніка", використовуються відповідно в медичній та технічній галузях.

Ще однією важливою характеристикою є стандартизація. Термінологічна лексика підлягає стандартизації з метою уніфікації термінологічної системи та забезпечення її якості. Це дозволяє досягнути взаєморозуміння між фахівцями з різних країн та забезпечити точність та однозначність термінів. Наприклад, стандартизований термін "комп'ютер" має однозначне визначення та використовується відповідно до визначених правил та норм.

Термінологічна лексика також має технічну термінологічну форму. Вона характеризується використанням спеціальних слів, зокрема термінів та скорочень, які є унікальними для певної галузі знань та професійної сфери. Такі слова можуть бути складними та незвичайними для загального сприйняття, але для фахівців вони є зрозумілими та знайомими.

Крім того, термінологічна лексика має тенденцію до постійного розширення та зміни. З розвитком науки та технологій з'являються нові поняття та об'єкти, для яких потрібні нові терміни. Також можуть з'являтися нові способи використання та визначення існуючих термінів. Однак, важливо забезпечувати стабільність термінологічної системи та не допускати змін, які можуть призвести до непорозумінь та помилок.

У підсумку, термінологічна лексика має ряд особливостей та характеристик, які визначають її ефективність та точність у передачі специфічної інформації. Точність та однозначність, спеціалізованість, стандартизація, технічна термінологічна форма та постійна зміна є найважливішими характеристиками термінологічної лексики, які дозволяють їй виконувати свої функції від передачі точної та спеціалізованої інформації, яка є ключовою у професійній та науковій діяльності.

Для досягнення ефективного використання термінологічної лексики, необхідно забезпечувати її правильне використання та розуміння. Фахівці повинні дотримуватися встановлених стандартів та норм та використовувати терміни у відповідності з їх визначенням та контекстом. Крім того, важливо навчитися визначати та розрізняти терміни, щоб уникати плутанини та непорозумінь.

Термінологічна лексика відіграє важливу роль у взаємодії між фахівцями різних галузей та країн, що має значення для розвитку науки та технологій. Існує багато міжнародних організацій, які працюють над стандартизацією термінології в різних галузях, таких як ISO, IUPAC, IEC та інші.

У цілому, термінологічна лексика має свої особливості та характеристики, які є важливими для передачі специфічної інформації та забезпечення ефективної комунікації між фахівцями різних галузей та країн. Використання стандартизованих термінів забезпечує точність та однозначність, а спеціалізованість та технічна термінологічна форма дозволяють передавати специфічну інформацію. Незважаючи на постійну зміну термінології, стабільність термінів є важливою для уникнення непорозумінь та помилок у комунікації, що може призвести до серйозних наслідків у професійній та науковій діяльності.

Отже, можна стверджувати, що термінологічна лексика є невід'ємною частиною специфічної мови, яка використовується у фаховій та науковій діяльності. Вона має свої особливості та характеристики, які є важливими для передачі точної та специфічної інформації. Крім того, стандартизація термінології є важливою у забезпеченні ефективної комунікації між фахівцями різних галузей та країн, що сприяє розвитку науки та технологій.

Незважаючи на це, використання термінологічної лексики має свої ризики та обмеження, зокрема, можливість неправильного використання та розуміння термінів. Тому важливо навчитися визначати та розрізняти терміни, щоб уникати плутанини та непорозумінь у комунікації. Крім того, зміна технологій та розвиток науки призводять до появи нових термінів, що потребує постійного оновлення термінології та її стандартизації.

У загальному, термінологічна лексика є важливою для ефективної комунікації у фаховій та науковій діяльності, забезпечуючи точність та однозначність передачі інформації. Використання стандартизованих термінів є ключовим для забезпечення міжнародної співпраці та розвитку науково-технічного прогресу.

Для кращого розуміння особливостей термінологічної лексики, розглянемо деякі приклади з різних галузей науки та техніки.

У медицині терміни можуть бути дуже складними та специфічними. Наприклад, термін "флебіт" відноситься до запалення вен, тоді як "артрит" описує запалення артерій. У цій галузі також використовуються терміни, які описують різні захворювання та процедури, такі як "катетеризація", "катар горла" та «екг».

У інженерії терміни можуть бути пов'язані зі специфічними матеріалами та технологіями. Наприклад, термін "термічна обробка" використовується для опису процесу нагрівання та охолодження металів з метою покращення їх

властивостей. "Літак" та "вертоліт" - це інші приклади термінів, які використовуються в цій галузі.

У комп'ютерних науках термінологічна лексика може бути пов'язана з алгоритмами, програмним забезпеченням та комп'ютерною архітектурою. Наприклад, "байт" - це найменша одиниця даних, яка може бути оброблена комп'ютером. "Система контролю версій" - це програмне забезпечення, яке використовується для керування версіями документів та програмного коду.

Загалом, термінологічна лексика є ключовою у багатьох галузях науки та техніки. Вона допомагає фахівцям точно та однозначно передавати інформацію та уникати непорозумінь.

Іншою характеристикою термінологічної лексики є її стандартизація та уніфікація. У кожній галузі науки та техніки існує певний набір термінів, які використовуються фахівцями для опису процесів, матеріалів та концепцій. Наприклад, у комп'ютерних науках термін "програмний код" описує набір інструкцій, які написані за допомогою певної мови програмування, тоді як у медицині термін "гіпертензія" використовується для опису підвищеного артеріального тиску.

Також важливою характеристикою термінологічної лексики є її змінність та динамічність. У залежності від нових відкриттів, технологій та процесів, в галузях науки та техніки можуть з'являтися нові терміни або змінюватися вже існуючі.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Таким чином, термінологічна лексика є невід'ємною частиною будь-якої галузі науки та техніки. Основними характеристиками термінологічної лексики є її точність та однозначність, стандартизація та уніфікація, змінність та динамічність. Використання термінологічної лексики допомагає уникнути непорозумінь між фахівцями та забезпечити ефективну комунікацію в різних галузях науки та техніки.

Проте, необхідно пам'ятати, що терміни можуть змінюватися та розумітися по-різному в різних країнах та культурах, тому важливо використовувати міжнародні стандарти та узгоджувати терміни для забезпечення глобальної співпраці та обміну знаннями.

Також слід враховувати, що термінологічна лексика може бути використана неправильно або надмірно, що може викликати труднощі при сприйнятті технічної інформації. Наприклад, якщо використовувати надмірну кількість термінів у простих розмовах, це може призвести до незрозумілості та невідповідності.

Тому важливо знати, коли та як використовувати терміни, щоб забезпечити зрозумілість та ефективність комунікації. Наприклад, у статтях та наукових дослідженнях використовуються спеціалізовані терміни, щоб забезпечити точність та однозначність висловлювань. Однак у простих розмовах з неспеціалістами слід використовувати прості та зрозумілі терміни, щоб уникнути надмірного використання складної термінології.

У загальному, термінологічна лексика є невід'ємною частиною спеціалізованої мови та є ключовим інструментом у забезпеченні ефективної комунікації між фахівцями в різних галузях науки та техніки. Тому важливо розуміти та використовувати термінологічну лексику з урахуванням її основних характеристик для досягнення максимальної точності та ефективності комунікації.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКИ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

2.1. Опис та аналіз специфіки наукового дискурсу

Науковий дискурс можна описати як специфічну форму мовлення, що використовується в наукових дослідженнях та публікаціях. Він відрізняється від інших типів дискурсу своєю точністю, об'єктивністю та логічністю. Науковий дискурс передбачає використання спеціальних термінів та понять, які мають точне та унікальне значення, а також суворе дотримання логічних правил та наукових стандартів.

Однією з основних характеристик наукового дискурсу є об'єктивність. Він має передбачати представлення фактів та даних без емоційних висловлювань та впливу особистих переконань та досвіду. Окрім того, науковий дискурс відрізняється від інших видів мовлення тим, що передбачає наявність викладу даних, вивчення конкретних проблем та висунення гіпотез та наукових теорій.

Іншою характеристикою наукового дискурсу є використання спеціалізованої термінології та термінів, які мають точне та унікальне значення, що не підлягає інтерпретації та перекладу. Це дає можливість науковцям уникнути будь-яких непорозумінь, а також дозволяє проводити точні порівняльні дослідження та аналізи.

Третьою характеристикою наукового дискурсу є логічність та послідовність викладу даних та аргументів.

Науковий дискурс - це специфічний стиль мовлення, що характеризується високим рівнем формальності, точності та об'єктивності. Він використовується в наукових дослідженнях, публікаціях та конференціях і має свої відмінні особливості порівняно з іншими типами дискурсу.

Однією з особливостей наукового дискурсу є високий рівень спеціалізації термінів та технічної лексики. Вона є невід'ємною частиною наукового дослідження, оскільки дає можливість точно визначати поняття та уникнути неоднозначності. Також у науковому дискурсі використовуються

формалізовані конструкції, такі як формули, схеми, таблиці, графіки та інші засоби, які дають можливість наочно і структуровано висвітлити дослідження.

Іншою важливою особливістю наукового дискурсу є використання імперсональної форми мовлення, що віддаляє автора від тексту і дає можливість виражати думки та ідеї об'єктивно. Також науковий дискурс характеризується наочністю, точністю та послідовністю викладу, що дає можливість чітко визначати і доводити свої теорії та гіпотези.

У науковому дискурсі також існує певна система доказовості, яка полягає у підтвердженні дослідження фактами, статистикою, експериментами та іншими науковими методами. При цьому науковий дослідник повинен висвітлювати всі аспекти дослідження, включаючи його обмеження та недоліки.

Окрім того, науковий дискурс має певні норми та стандарти оформлення, які відповідають визначеним науковим стандартам. Наприклад, наукові публікації повинні мати чітко визначену структуру, яка складається зі вступу, постановки проблеми, огляду літератури, методів дослідження, результатів, обговорення та висновків. Ці стандарти дозволяють науковцям взаємодіяти та обмінюватися дослідженнями унормованою формою.

Також варто зазначити, що науковий дискурс є надзвичайно об'єктивним та безпристрасним, оскільки наукові дослідження ґрунтуються на фактах та доказах, а не на думках чи відчуттях. У науковому дискурсі важливо враховувати принципи етики та інтелектуальної чесності, що полягає у тому, щоб не згадувати чужі думки та ідеї як свої.

Отже, науковий дискурс має свої відмінні особливості порівняно з іншими типами дискурсу. Він характеризується високим рівнем формальності, точності та об'єктивності, використанням спеціалізованої термінології,

формалізованими конструкціями та системою доказовості. У науковому дискурсі важливо дотримуватись норм та стандартів оформлення, а також етики та інтелектуальної чесності.

Однією зі специфічних рис наукового дискурсу є його орієнтація на отримання нових знань та висунення нових гіпотез. Це означає, що науковий дискурс завжди має цільову спрямованість на вирішення конкретних проблем і висування нових наукових ідей.

Іншою характеристикою наукового дискурсу є його спрямованість на емпіричну перевірку гіпотез та теорій. Це означає, що науковий дослідник має за мету зібрати достовірні докази та відносно надійні дані, які можуть бути використані для перевірки наукових гіпотез та теорій.

Окрім цього, науковий дискурс має свої особливості у використанні мовних засобів. Наукова мова характеризується використанням спеціальної термінології, яка дозволяє точно та однозначно позначати поняття та явища. Також використовуються формальні структури речення та лексичні конструкції, які допомагають забезпечити точність та об'єктивність наукових висновків.

Загалом, науковий дискурс має свої специфічні особливості, які дозволяють науковим дослідникам взаємодіяти та обмінюватися дослідженнями унормованою та об'єктивною формою. Використання спеціалізованої термінології, формальних структур речення та лексичних конструкцій допомагає забезпечити точність та об'єктивність наукових висновків, а використання емпіричних даних та перевірка гіпотез та теорій допомагає розвивати науку та забезпечити її прогрес.

Однак, науковий дискурс також може мати деякі недоліки. Наприклад, використання спеціалізованої термінології може створювати бар'єри для зрозуміння наукових досліджень людьми, які не мають фахової освіти у

конкретній галузі знань. Також, іноді науковий дискурс може бути відокремленим від реальних проблем та потреб суспільства.

Загалом, науковий дискурс є важливим інструментом для розвитку науки та розуміння світу. Він дозволяє науковим дослідникам взаємодіяти та обмінюватися знаннями та дослідженнями унормованою та об'єктивною формою, що сприяє розвитку науки та прогресу людства. Однак, важливо також забезпечити доступність та зрозумілість наукових досліджень для широкої громадськості та зв'язок наукового дискурсу з реальними проблемами та потребами суспільства.

Крім того, науковий дискурс може бути складним із-за наявності різних наукових шкіл та підходів, які можуть мати різні погляди на одну і ту ж проблему. Це може призвести до змагання між вченими та конфліктів у наукових спільнотах, що можуть затримати розвиток науки.

Також, науковий дискурс може бути піддається впливу зовнішніх чинників, таких як політика, гроші, економіка тощо. Наприклад, уряди можуть вкладати гроші в дослідження, які вони вважають важливими, що може призвести до того, що деякі наукові області будуть досліджуватися більше, ніж інші. Це може призвести до викривлення досліджень та знань.

Отже, науковий дискурс має свої переваги та недоліки, і важливо знати як забезпечити його ефективність та розвиток. Важливо забезпечувати доступність та зрозумілість наукових досліджень для широкої громадськості, зв'язок наукового дискурсу з реальними проблемами та потребами суспільства, а також забезпечити об'єктивність та унормованість наукового дискурсу.

Науковий дискурс - це особливий вид комунікації, який використовується в наукових дослідженнях та публікаціях. Він має свої особливості та вимоги, що роблять його відмінним від інших видів дискурсу.

Основні особливості наукового дискурсу:

1. Об'єктивність. У науковому дискурсі використовуються факти, докази та аргументи, що повинні бути об'єктивними та нейтральними. Наукові дослідження повинні базуватися на фактах та даних, а не на власних переконаннях чи емоціях.
2. Строгість та точність. Науковий дискурс вимагає високої рівня точності та строгості використання термінології та понять. Всі твердження повинні бути доказані та аргументовані, а дослідження повинні бути проведені з урахуванням методології та стандартів.
3. Структурованість. Науковий дискурс повинен бути структурованим та логічно побудованим. Наукові дослідження зазвичай мають стандартну структуру, яка включає в себе вступ, методологію, результати та висновки.
4. Стиль. Стиль наукового дискурсу має бути формальним та науковим. Він повинен бути лаконічним та зосередженим на фактах та дослідженнях, а не на емоціях та персональних переконаннях.
5. Аудиторія. Науковий дискурс зазвичай спрямований на наукову аудиторію, яка має спеціалізовані знання та розуміє термінологію та методологію наукових досліджень.

Існують деякі вимоги до наукового дискурсу, які роблять його відмінним від інших видів дискурсу. Наприклад:

Перевірка. Науковий дискурс має бути підданий перевірці та рецензуванню іншими науковцями перед публікацією. Це забезпечує високий рівень достовірності та об'єктивності досліджень.

Цитування. У науковому дискурсі великий акцент робиться на цитуванні інших досліджень та авторів. Це дозволяє показати зв'язок між різними науковими дослідженнями та додати ваги до власного дослідження.

Системність. Науковий дискурс має бути системним та відображати сукупність досліджень та знань в конкретній галузі. Дослідження не повинні бути викладені як окремі факти, а повинні бути інтегровані в загальну картину відповідної галузі науки.

Інноваційність. Науковий дискурс повинен бути інноваційним та пропонувати нові ідеї, концепції та методи. Науковці повинні шукати нові рішення та висувати гіпотези, які підлягають подальшій перевірці та розробці.

Узагальнюючи, науковий дискурс - це специфічний вид комунікації, який використовується в наукових дослідженнях та публікаціях. Він має свої особливості, такі як об'єктивність, строгість, точність, структурованість, стиль, спрямованість на наукову аудиторію, а також вимоги до перевірки, цитування, системності та інноваційності.

2.2. Особливості використання термінологічної лексики у наукових текстах

Термінологічна лексика в наукових текстах відіграє важливу роль у передачі точного значення понять та термінів, які використовуються в конкретній науковій галузі. Особливості використання термінологічної лексики в наукових текстах включають:

1. Специфічність. Термінологічна лексика є специфічною для кожної наукової галузі та має свої визначення, які необхідно розуміти для правильного тлумачення тексту.
2. Обмеженість. У наукових текстах використовуються лише терміни, які мають чітке визначення та використовуються в даній науковій галузі. Це дозволяє уникнути неправильного тлумачення термінів та понять.

3. Точність. Використання термінів забезпечує точність та об'єктивність викладу інформації. Терміни допомагають уникнути дублювання та уточнення понять.
4. Вживання формул та скорочень. У наукових текстах часто використовуються формули та скорочення, щоб зменшити обсяг тексту та зробити його більш компактним.
5. Дотримання стандартів. Використання термінологічної лексики вимагає дотримання стандартів термінології в конкретній науковій галузі. Це дозволяє забезпечити спільну мову та зрозумілість між науковцями в рамках цієї галузі.
6. Взаємодія з іншими елементами тексту. Термінологічна лексика взаємодіє з іншими елементами тексту, такими як граматичні конструкції та контекст. Це може змінювати значення термінів та понять.
7. Актуалізація. Використання термінологічної лексики в наукових текстах вимагає постійної актуалізації та оновлення термінологічного словника, оскільки наукова галузь постійно розвивається та змінюється.
8. Переклад. Термінологічна лексика може створювати складнощі у перекладі на інші мови, оскільки кожна мова має свої власні термінологічні відповідники та їх використання може відрізнятися від термінів, які використовуються в інших мовах.
9. Використання стилістичних засобів. Термінологічна лексика може бути використана у поєднанні з іншими стилістичними засобами, такими як метафори, порівняння, іронія, щоб підкреслити важливість певних понять та термінів в науковій галузі.
10. Доступність для аудиторії. При використанні термінологічної лексики важливо забезпечити її доступність для аудиторії, яка не має достатнього

досвіду в даній науковій галузі. Це може бути досягнуто за допомогою визначення термінів та пояснення їх значення в контексті тексту.

Узагальнюючи, термінологічна лексика є необхідною для передачі точного значення понять та термінів в наукових текстах. Її використання має свої особливості, які пов'язані зі специфікою наукового дискурсу, вимогами стандартів термінології та взаємодією з іншими елементами тексту.

Також важливо зазначити, що використання термінологічної лексики може бути залежне від аудиторії та мети наукового тексту. Наприклад, у наукових статтях, які призначені для фахівців з певної галузі, використання термінологічної лексики є невід'ємною складовою. Але, якщо науковий текст призначений для широкої аудиторії, то варто використовувати менше термінів та пояснювати їх значення.

Отже, термінологічна лексика має свої особливості в науковому дискурсі та використання її вимагає дотримання певних правил та норм, щоб забезпечити точність та зрозумілість викладу. Для авторів наукових текстів важливо мати глибокі знання термінології та її відповідності стандартам та нормам наукової галузі, а також враховувати аудиторію та мету тексту при використанні термінологічної лексики.

Крім того, використання термінологічної лексики також може відрізнятися в залежності від наукової галузі та її особливостей. Наприклад, у гуманітарних науках може бути менше термінологічних термінів, але більше понять, що потребують пояснень та інтерпретації. У той же час, у науках про природу та технічних науках може бути більше термінологічних термінів, оскільки тут використовуються конкретні терміни для опису різних процесів та явищ.

Також варто зазначити, що використання термінологічної лексики може мати велике значення для розвитку наукової галузі. Використання однієї термінології допомагає уніфікувати та стандартизувати використання

термінів, що забезпечує точність та зрозумілість комунікації між фахівцями та викладачами.

У загальному, використання термінологічної лексики є важливим елементом наукового дискурсу та вимагає від авторів наукових текстів дотримання певних правил та норм, знання термінології та її відповідності стандартам та нормам наукової галузі, а також враховування аудиторії та мети тексту.

Окрім того, використання термінологічної лексики у наукових текстах повинне бути досить обґрунтованим та зваженим. Автори повинні ретельно відбирати терміни, які вони використовують, та переконуватися, що вони точно передають необхідне значення. Крім того, важливо використовувати терміни лише в тому випадку, коли вони є необхідними для точного висловлення думки, і уникаючи використання термінів тільки для того, щоб зробити текст більш науковим.

Також варто звернути увагу на ступінь технічності термінологічної лексики, яку використовують автори наукових текстів. Якщо текст написаний для фахівців з певної галузі, то він може бути досить технічним, з використанням більш складних термінів. Однак, якщо текст призначений для більш широкої аудиторії, то варто зменшити ступінь технічності термінів та пояснити їх значення для зрозумілості читачам.

Усі ці фактори варто було враховувати авторам наукових текстів при написанні текстів та використанні термінологічної лексики. Правильне використання термінології може допомогти покращити зрозумілість та точність комунікації між фахівцями та допомогти зрозуміти нові ідеї та підходи у науці.

Окрім цього, використання термінологічної лексики в наукових текстах вимагає дотримання певних стандартів та норм. Наприклад, багато галузей науки мають свої стандарти щодо того, які терміни використовуються та як їх

треба вживати. Також існують міжнародні стандарти для певних областей науки, наприклад, стандарти Європейського комітету зі стандартизації (CEN) або Міжнародної організації зі стандартизації (ISO).

Крім того, важливо враховувати те, що терміни мають конкретне значення в рамках науки та відрізняються від їх вживання в розмовному мовленні. Так, наприклад, термін "екосистема" має певне значення в біології, яке відрізняється від її загального вживання. Отже, використовуючи терміни в науковому контексті, необхідно враховувати їх конкретне значення та контекст використання.

Нарешті, важливо зазначити, що використання термінологічної лексики у наукових текстах має свої переваги та недоліки. Однією з переваг є точність та однозначність висловлювань, що дозволяє зменшити ймовірність непорозумінь між автором та читачем. Однак, занадто велика кількість термінів може зробити текст складним для розуміння та зменшити його доступність для широкої аудиторії.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Таким чином, використання термінологічної лексики є важливою складовою наукового дискурсу, який має свої особливості та норми. Використання термінів забезпечує точність та однозначність висловлювань, що дозволяє зменшити ймовірність непорозумінь між автором та читачем. Однак, занадто велика кількість термінів може зробити текст складним для розуміння та зменшити його доступність для широкої аудиторії.

Для того, щоб успішно використовувати термінологічну лексику в наукових текстах, необхідно дотримуватись певних стандартів та норм, вибирати терміни, які найкраще відображають тему дослідження, а також забезпечувати їх належну інтерпретацію та контекстуалізацію.

Отже, використання термінологічної лексики у наукових текстах є важливою складовою наукового дискурсу, яка дозволяє забезпечити точність та однозначність висловлювань, але потребує від авторів дотримання стандартів та норм.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

3.1. Приклади використання термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі

Ось декілька прикладів використання термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі:

1. "The neural correlates of consciousness remain elusive." - у даному реченні вживається термін "neural correlates", що означає "нейрональні кореляти", тобто фізичні процеси, які пов'язані з свідомістю.
2. "This study employed a quasi-experimental design." - тут використовується термін "quasi-experimental", що означає "квазі-експериментальний", тобто дослідження, яке має деякі ознаки експерименту, але не повністю відповідає його критеріям.
3. "The hypothesis was supported by the statistical analysis of the data." - у цьому реченні вживається термін "hypothesis", що означає "гіпотеза", тобто попереднє припущення, яке потребує перевірки.
4. "The current research focuses on the role of epigenetics in gene expression." - тут вживається термін "epigenetics", що означає "епігенетика", тобто дослідження механізмів, що впливають на експресію генів, але не змінюють їхню ДНК-послідовність.
5. "The study found a significant positive correlation between age and cognitive decline." - у цьому реченні вживається термін "correlation", що означає "кореляція", тобто взаємозв'язок між двома змінними, який може бути позитивним або негативним.
6. "The results suggest that the intervention was effective in reducing anxiety symptoms." - у даному реченні вживається термін "intervention", що

- означає "інтервенція", тобто метод дослідження, в якому дослідник змінює один чи кілька факторів, щоб перевірити їх вплив на інші змінні.
7. "The study employed a double-blind design to reduce the risk of bias." - у цьому реченні вживається термін "double-blind", що означає "подвійно-сліпий", тобто дослідження, в якому ні дослідник, ні учасник не знають, до якої групи вони належать, щоб уникнути впливу очікувань та інших форм підвідомого впливу.
 8. "The research utilized a mixed-methods approach to gather both quantitative and qualitative data." - у даному реченні вживається термін "mixed-methods", що означає "комбінований метод", тобто дослідження, в якому використовуються як кількісні, так і якісні методи збору та аналізу даних.
 9. "The theory proposes that individuals' self-esteem is influenced by their social comparison processes." - у цьому реченні вживається термін "social comparison", що означає "соціальне порівняння", тобто процес, у якому людина порівнює свої характеристики з характеристиками інших людей.
 10. "The study utilized a control group to ensure the validity of the results." - у даному реченні вживається термін "control group", що означає "контрольна група", тобто група учасників дослідження, яка не отримує інтервенцію або отримує плацебо, щоб порівняти її результати з результатами експериментальної групи.

Ці приклади показують, як важлива термінологічна лексика в науковому дискурсі, адже вона дозволяє точно та однозначно передавати специфічні терміни та поняття, що використовуються в даній галузі знань. Такі терміни не тільки допомагають спілкуватися науковцям один з одним, але й уникнути непорозумінь та неточностей при використанні загальної мови.

Крім того, термінологічна лексика допомагає створювати точні, чіткі та об'єктивні текстові матеріали, що є ключовими для наукової спільноти. Користування спеціалізованими термінами у наукових текстах також відображає відповідну кваліфікацію та експертизу автора, що може підвищувати його авторитет.

Усі ці приклади демонструють, як термінологічна лексика є важливим компонентом наукового дискурсу та допомагає створювати точні та об'єктивні наукові матеріали. Використання спеціалізованої лексики допомагає науковцям спілкуватися між собою та розуміти один одного, що є важливим фактором для подальшого розвитку науки.

Додатково, важливо зазначити, що термінологічна лексика може мати різний рівень складності в залежності від галузі знань та аудиторії, до якої звертається науковий текст. Так, наприклад, у наукових статтях з фізики можна знайти терміни, що мають високий рівень складності та потребують спеціальних знань для розуміння, тоді як у статті з соціальних наук терміни можуть бути більш доступні та зрозумілі для широкої аудиторії.

Наприклад, у статті про інформаційну безпеку можна зустріти такі терміни як "кібератака", "фішинг", "малварний код", "перехоплення трафіку", які є загальноживаними в галузі інформаційної безпеки, але можуть бути незрозумілими для осіб, які не мають спеціальних знань в цій галузі.

З іншого боку, у статті про соціальні науки можна зустріти терміни, які є доступними для ширшої аудиторії, такі як "соціальна справедливість", "економічне нерівенство", "культурний плауралізм", які є загальноживаними в соціальних науках та можуть бути зрозумілими для багатьох людей.

Отже, використання термінологічної лексики в науковому дискурсі є необхідним для точності та чіткості висловлювань, а також для забезпечення розуміння між науковцями та збереження стандартів наукової комунікації.

Однак, необхідно також враховувати аудиторію та рівень складності термінологічних термінів, щоб зрозумілість тексту була максимальною для широкої аудиторії.

Ось декілька прикладів перекладу англomовних наукових термінів українською мовою:

1. Artificial intelligence - Штучний інтелект
2. Quantum mechanics - Квантова механіка
3. DNA sequencing - Послідовність ДНК
4. Global warming - Глобальне потепління
5. Nanotechnology - Нанотехнології
6. Cybersecurity - Кібербезпека
7. Robotics - Робототехніка
8. Gene editing - Редагування генів
9. Big data - Великі дані
10. Climate change - Зміна клімату

Ці переклади можуть бути використані в україномовних наукових текстах для забезпечення зрозумілості для українських читачів та сприяння розвитку української науки. Важливо враховувати специфіку кожної галузі знань та забезпечувати переклад, який максимально точно передає суть терміну. Крім того, слід враховувати те, що деякі терміни можуть мати декілька варіантів перекладу залежно від контексту та специфіки галузі знань.

11. Artificial neural networks - Штучні нейронні мережі
12. Quantum computing - Квантові обчислення
13. Genome editing - Редагування геному
14. Machine learning - Машинне навчання
15. Bioinformatics - Біоінформатика
16. Biotechnology - Біотехнології

17. Genetic engineering - Генна інженерія
18. Astrophysics - Астрофізика
19. Cognitive psychology - Когнітивна психологія
20. Biomedical engineering - Біомедична інженерія

У науковому дискурсі використання правильно перекладених термінів є особливо важливим для забезпечення належного розуміння наукових понять. Перекладач повинен мати глибокі знання у галузі, що перекладається, та розуміти специфіку наукового мовлення для забезпечення точності перекладу. Крім того, важливо зберігати відповідність між оригінальним терміном та перекладом, щоб забезпечити його використання в наукових текстах та документах з міжнародної наукової спільноти.

1. Quantum mechanics - Квантова механіка
2. Artificial intelligence - Штучний інтелект
3. Genetics - Генетика
4. Neuroscience - Нейронауки
5. Deep learning algorithms - Алгоритми глибокого навчання
6. Sustainability - Сталість, стійкість
7. Climate change - Зміна клімату
8. Biodiversity - Біорізноманіття
9. Robotics - Робототехніка
10. Astrophysics - Астрофізика.

1. "The algorithm utilizes a convolutional neural network to process the input data." - Тут використовується термінологія з області машинного навчання та штучного інтелекту, де "algorithm" означає алгоритм, "convolutional neural network" - згорткову нейронну мережу, а "input data" - вхідні дані.
2. "The study focused on the impact of anthropogenic factors on the biodiversity of the local ecosystem." - У цьому реченні використовується термінологія

з екологічної науки, де "anthropogenic factors" - антропогенні фактори, що стосуються впливу людини на природу, а "biodiversity" - біорізноманіття.

3. "The DNA sequence was amplified using polymerase chain reaction (PCR)." - Тут використовується термінологія з генетики та молекулярної біології, де "DNA sequence" - послідовність ДНК, "amplified" - збільшена кількість, а "polymerase chain reaction" - ланцюгова реакція полімерази, метод збільшення кількості ДНК-фрагментів.
4. "The study analyzed the effects of cognitive dissonance on decision-making processes." - У цьому реченні використовується термінологія з психології, де "cognitive dissonance" - психологічна дисонанс, а "decision-making processes" - процеси прийняття рішень.
5. "The study explored the relationship between blood glucose levels and insulin resistance." - У цьому реченні використовується термінологія з медицини та біохімії, де "blood glucose levels" - рівень глюкози в крові, а "insulin resistance" - інсулінорезистентність, стан, коли організм не може ефективно використовувати інсулін для регулювання рівня глюкози в крові.

Приклад наукового тексту:

Оригінальний текст на англійській мові:

Title: The impact of climate change on agriculture: a review of the current research landscape

Abstract: Agriculture is one of the most vulnerable sectors to climate change, which has numerous impacts on crop yields and quality, soil health, and food security. This review provides an overview of the current research landscape on the impacts of climate change on agriculture, highlighting the key findings and research gaps. The review focuses on studies conducted in the last decade,

covering a wide range of regions, crops, and climate scenarios. The studies indicate that climate change will have negative impacts on crop yields and quality, and will pose challenges to soil health and food security, particularly in the developing world. However, there is also evidence that adaptation measures and mitigation strategies can help reduce the negative impacts of climate change on agriculture. The review concludes by highlighting the need for further research to improve understanding of the complex interactions between climate change, agriculture, and food security, and to identify effective adaptation and mitigation measures.

Переклад українською мовою:

Назва: Вплив зміни клімату на сільське господарство: огляд сучасного ландшафту

Анотація: Сільське господарство є одним з найвразливіших секторів до зміни клімату, який має численні впливи на врожаї і якість, здоров'я ґрунту та продовольчу безпеку. Цей огляд надає огляд ландшафту щодо впливів зміни клімату на сільське господарство, виділяючи ключові висновки та наукові прогалини. Огляд фокусується на дослідженнях, проведених протягом останнього десятиліття, які охоплюють широкий спектр регіонів, культур і кліматичних сценаріїв. Дослідження показують, що зміна клімату матиме негативний вплив на врожаї і їх якість, а також буде становити виклики для здоров'я ґрунту та продовольчої безпеки, особливо в країнах, що розвиваються. Однак є свідчення того, що заходи адаптації та стратегії зменшення впливу можуть допомогти зменшити негативний вплив зміни клімату на ландшафт.

Далі наведений переклад деяких термінів з галузі медицини:

1. "platelet-rich plasma" - тромбоцитарно-багатоплазмовий матеріал;
2. "growth factors" - фактори росту;

3. "regenerative medicine" - регенеративна медицина;
4. "autologous" - аутологічний;
5. "allogeneic" - аллогенний;
6. "mesenchymal stem cells" - мезенхімні стовбурові клітини;
7. "efficacy" - ефективність;
8. "safety" - безпека;
9. "clinical trials" - клінічні випробування;
10. "randomized controlled trials" - рандомізовані контрольовані випробування;
11. "placebo" - плацебо;
12. "standard of care" - стандарт догляду.

3.2. Труднощі перекладу термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі

Переклад термінологічної лексики може бути важким завданням у сучасному англійському науковому дискурсі. Проблема полягає в тому, що багато термінів мають специфічне значення в наукових дисциплінах, які можуть бути відмінними від їх загального використання в мові. Тому, для точного перекладу термінів необхідно мати глибокі знання у конкретній науковій дисципліні та розуміти контекст, в якому вони використовуються.

Крім того, терміни в англійському науковому дискурсі можуть бути введені іноземними дослідниками, і їх переклад у зрозумілу англійську мову може бути складним завданням. Наприклад, термінологія у галузі медицини часто використовує латинські терміни, які можуть бути незрозумілими для тих, хто не має відповідної освіти.

Також можуть виникати проблеми з перекладом термінів через культурні відмінності. Наприклад, в різних країнах традиційні медичні методи можуть мати різні назви, що ускладнює їх переклад.

Отже, для точного перекладу термінів у сучасному англійському науковому дискурсі необхідно мати глибокі знання у відповідній науковій дисципліні і розуміти контекст, в якому терміни використовуються.

Переклад термінологічної лексики зазвичай є складною задачею навіть для досвідчених перекладачів. У сучасному англійському науковому дискурсі термінологічна лексика зустрічається дуже часто, і це вимагає від перекладачів або дослідників досить високої кваліфікації та знань.

Одна з головних причин труднощів перекладу термінологічної лексики полягає в тому, що багато термінологічних слів мають специфічне значення, яке не завжди можна відтворити в рамках іншої мови. Це особливо стосується таких наук, як медицина, фізика, хімія та інші.

Наприклад, термін "endocrine system" може бути перекладений як "ендокринна система", проте цей переклад не відображає повністю усіх аспектів описуваної системи. Також, при перекладі термінів важливо враховувати їх контекст, оскільки у різних випадках одне й те ж слово може мати різні значення.

Крім того, у науковому дискурсі зустрічаються терміни, які не мають точних еквівалентів в іншій мові, тому їх доводиться перекладати з використанням пояснень або опису вживання у конкретному контексті. Такі переклади

можуть бути складні для сприйняття, але іншої можливості перекладу не існує.

Отже, переклад термінологічної лексики у сучасному англійському науковому дискурсі є складною задачею через специфічне значення термінів та їх контекстуальне вживання, а також через відсутність точних еквівалентів деяких термінів у іншій мові.

1. Полісемія: Багатозначність термінів може бути основним труднощом у перекладі наукових термінів. Багато термінів має декілька значень, які можуть мати різний контекст та використання в науці.

2. Нехтуючість граматичних розбіжностей: Англійська мова відрізняється від більшості мов світу за своєю граматикую. Тому в перекладі з англійської можуть виникати труднощі з граматичними розбіжностями, що можуть призвести до неточностей в перекладі.

3. Застосування скорочень та абревіатур: В наукових текстах часто використовуються скорочення та абревіатури, що можуть бути маловідомі для перекладача.

4. Відсутність відповідного еквіваленту: Багато наукових термінів не мають точного відповідника в іншій мові, тому їх переклад може бути проблематичним.

5. Технічні труднощі: Переклад наукових текстів вимагає високої кваліфікації в області, що досліджується. Перекладач повинен розуміти технічні терміни та складні процеси, що описуються в тексті.

Щодо способів формування термінів, розрізняють лексико-семантичний, морфологічний та синтаксичний підходи. Лексико-семантичний метод передбачає термінологізацію загальноживаних слів, є найпоширенішим способом формування професійних термінів. Також використовують транстермінологізацію або ретермінологізацію наявних термінологічних одиниць, запозичення та конверсію. Детермінологізація відображає взаємодію терміносистеми зі загальноживаною лексикою. Ці методи допомагають змінити семантичне значення лексичних одиниць, найчастіше застосовуються при утворенні англійських термінів, дозволяють економити мовні ресурси та переосмислювати значення слів на основі метафоричних та метонімічних переносів.

Серед найбільш продуктивних методів створення науково-технічних термінів також є морфологічний підхід, який можна розділити на префіксальний, суфіксальний, словотворчий та аббревіатурний. Синтаксичний підхід передбачає складання різних типів словосполучень у єдине ціле.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

1. Термінологічна лексика в англійському науковому дискурсі має свої особливості, що відрізняють її від загальної лексики.
2. Термінологічна лексика використовується для передачі точних значень термінів і понять, що використовуються у науці.
3. Один і той самий термін може мати різні відтінки значення в залежності від контексту використання.
4. Термінологічна лексика потребує пильного ставлення до правильного вживання термінів та точного їх розуміння.
5. Сучасний науковий дискурс в англійській мові вимагає від вчених досконалої знайомості з термінологічною лексикою та її відповідного використання.
6. Використання правильної термінологічної лексики допомагає збереженню точності та наочності передачі наукової інформації.

Отже, для точного перекладу термінів у сучасному англійському науковому дискурсі необхідно мати глибокі знання у відповідній науковій дисципліні і розуміти контекст, в якому терміни використовуються.

Переклад термінологічної лексики зазвичай є складною задачею навіть для досвідчених перекладачів. У сучасному англійському науковому дискурсі термінологічна лексика зустрічається дуже часто, і це вимагає від перекладачів або дослідників досить високої кваліфікації та знань.

ВИСНОВКИ

Термінологічна лексика є невід'ємною частиною будь-якої галузі науки та техніки. Основними характеристиками термінологічної лексики є її точність та однозначність, стандартизація та уніфікація, змінність та динамічність. Використання термінологічної лексики допомагає уникнути непорозумінь між фахівцями та забезпечити ефективну комунікацію в різних галузях науки та техніки.

Проте, необхідно пам'ятати, що терміни можуть змінюватися та розумітися по-різному в різних країнах та культурах, тому важливо використовувати міжнародні стандарти та узгоджувати терміни для забезпечення глобальної співпраці та обміну знаннями.

Для того, щоб успішно використовувати термінологічну лексику в наукових текстах, необхідно дотримуватись певних стандартів та норм, вибирати терміни, які найкраще відображають тему дослідження, а також забезпечувати їх належну інтерпретацію та контекстуалізацію.

Отже, використання термінологічної лексики у наукових текстах є важливою складовою наукового дискурсу, яка дозволяє забезпечити точність та однозначність висловлювань, але потребує від авторів дотримання стандартів та норм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Абакумова Г.О. До питання про експресивність терміна /// Мовознавство. - 1981. - №3. - С. 85-88.
- 2) Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. - М.: Просвещение, 1995
- 3) Бархударов Л.С., Рецкер Я.И. Курс лекций по теории перевода. - М., 1968. - 263 с.
- 4) Бреус Е.В. Основы теории и практики перевода - М., 2004. - 259 с.
- 5) Гальперин И.Р. Очерки по стилистике английского языка. - М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1958. - 459 с.
- 6) Гринев С.В. Введение в терминоведение. - М.: Московский лицей, 1993. - 309 с.
- 7) Грицай І.С. Функціонування технічних термінів у текстах художнього стилю. - Режим доступу: <http://конференция.com.ua/pages/view/178>
- 8) Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). - К.: Довіра, 1999. - 431 с.
- 9) Капанадзе Л.А. Про поняття «термін» і «термінологія». Розвиток лексики сучасної російської мови. // Л.А. Капанадзе. - М., 2005. - 289 с.
- 10) Карпова В.Л. Термін і художнє слово // Науково-технічний прогрес і мова. - К., 1978. - С. 137-149.

- 11) Катиш Т. В. Особливості функціонування термінологічної лексики в мові української фантастики: автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.01. - Д., 2004. - 19 с.
- 12) Кияк Т. Проблема лінгвістичного упорядкування термінології // Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць. - К., 2005. - Вип. VI. - С. 13-17.
- 13) Кияк Т. Стан, проблеми, перспективи української термінології // Другий міжнародний конгрес україністів. Мовознавство: 22-28 серпня, 1993 р.: доповіді і повідомлення. - Львів, 1993. - С. 227-232.
- 14) Кочан І. Синонімія у термінології // Мовознавство. - 1992. - № 3. - С. 32-34.
- 15) Кучман І.М. Перевод английских терминов в области компьютерных технологий. - Режим доступа: eprints.zu.edu.ua/2590/1/7.pdf Похожие
- 16) Молодід Т.К. Метафоризація термінів // Теоретичні проблеми лінгвістичної стилістики. - К.: Наук. думка, 1972. - С.135-149.
- 17) Панаева Е.В. Функции специальной лексики в художественном тексте: На материале произведений М.А. Булгакова: дис... кандидата филологических наук : 10.02.01. - М., 2005. - 189 с.
- 18) Середюк І.В. Філософська термінологія в сучасному британському інтелектуальному романі: семантика і функціонування // Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.04 - германські мови. - Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. - Харків, 2010.
- 19) Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории. - М.: Наука, 1989. - 246 с.

20) Циткина Ф.А. Терминология и перевод (к основам сопоставительного терминоведения). - Львов: Изд-во при Львовском государственном ун-те издательского объединения «Вища школа», 1988. - 158 с.

21) Isaac Asimov I, robot. - Reprinted in the UK by Voyager, 2001. - 256 p.

ДОДАТКИ

Способи творення термінів

Спосіб термінотворення	Тип термінотворення	Засіб термінотворення	Приклади
-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	-----------------

Афіксація	Суфіксація/Префіксація	-er - ing -ion -or -ment -ance re-V anti-N auto-N inter-N trans-N under-N, V dis-N un-A in-A	cleaner – очищення; balancing – балансування; compression – стиснення; generator – генератор; adjustment – корегування; clearance – оформлення reconnect – пере підключення; antifreeze – антифриз; autohoist – автопідйомник; interact – взаємодія; transaxle – коробка передач; underproduce – нестача; disjoin – роз'єднання, розпад; unfordable – недоступний; infusible – непереборний
-----------	------------------------	---	---

Словоскладання	N+N A+N Adv+N V+Adv N+P A+P Num+N		tip-substrate – система «вістря-підкладка»; double-acting – подвійна дія; all-metal – все металеве; standstill – зупинка; armour-plated – броньована; long-wearing – зносостійкість
Скорочення	Усікання Телескопічні слова Літерні скорочення (абревіатури): – власне абревіатури; – акроніми		det (detachment – загін) amtrac (amphibious tractor – трактор амфібія) bsh (bushel – бушель, безліч); PC (personal computer) – персональний комп'ютер, VR (virtual reality) – штучно створений світ; FORTRAN (Formula Translation) – Фортран

Приклади перекладу термінів

1. Artificial intelligence - Штучний інтелект
2. Quantum mechanics - Квантова механіка
3. DNA sequencing - Послідовність ДНК
4. Global warming - Глобальне потепління
5. Nanotechnology - Нанотехнології
6. Cybersecurity - Кібербезпека
7. Robotics - Робототехніка
8. Gene editing - Редагування генів
9. Big data - Великі дані
10. Climate change - Зміна клімату
11. Quantum mechanics - Квантова механіка
12. Artificial intelligence - Штучний інтелект
13. Genetics - Генетика
14. Neuroscience - Нейронауки
15. Deep learning algorithms - Алгоритми глибокого навчання
16. Sustainability - Сталість, стійкість
17. Climate change - Зміна клімату
18. Biodiversity - Біорізноманіття
19. Robotics - Робототехніка
20. Astrophysics - Астрофізика.
21. "platelet-rich plasma" - тромбоцитарно-багатоплазмовий матеріал;
22. "growth factors" - фактори росту;
23. "regenerative medicine" - регенеративна медицина;
24. "autologous" - аутологічний;
25. "allogeneic" - аллогенний;

26. "mesenchymal stem cells" - мезенхімні стовбурові клітини;
27. "efficacy" - ефективність;
28. "safety" - безпека;
29. "clinical trials" - клінічні випробування;
30. "randomized controlled trials" - рандомізовані контрольовані випробування;
31. "placebo" - плацебо;
32. "standard of care" - стандарт догляду.